

مریان

موقعیت و تاریخچه

روستای مریان از توابع بخش مرکزی شهرستان تالش، با مختصات جغرافیایی ۴۸ درجه و ۳۷ دقیقه طول شرقی و ۳۷ درجه و ۵۰ دقیقه عرض شمالی، در ۳۷ کیلومتری شمال غربی هشتپر و ۱۴۳ کیلومتری رشت قرار دارد.

این روستا از شمال به روستای ناوان، از شرق به روستای سینا هونی، از جنوب به اراضی جنگلی و از غرب به روستای آق اولر محدود می‌شود.

ارتفاع این روستای کوهپایه‌ای از سطح دریا ۱۰۸۰ متر است و آب و هوای آن در زمستان‌ها سرد و در تابستان‌ها معتدل است. متوسط بارندگی سالیانه آن ۱۷۳۲ میلی‌متر گزارش شده است.

گورستان باستانی روستا، نشانگر سکونت دیرینه اقوام تالشی در این روستاست و آثاری از حمام قدیمی منسوب به دوره صفوی و یا قاجاری مؤید قدمت کهن روستاست.

مردم روستای مریان به زبان‌های آذری و تالشی سخن می‌گویند، مسلمان و پیرو مذهب شیعه جعفری هستند.

الگوی معیشت و سکونت

براساس سرشماری سال ۱۳۷۵، روستای مریان ۱۰۴ نفر جمعیت داشته است که در سال ۱۳۸۵ به ۷۶۰ نفر افزایش یافته است.

اقتصاد روستای مریان بر پایه فعالیت‌های زراعی، باغداری، دامداری و صنایع دستی استوار است. زراعت عمده روستا، کشت دیم است و گندم مهم‌ترین محصول دیمی آن است. توتون، ذرت، سیب‌زمینی، یونجه و لوبیا از دیگر محصولات زراعی روستاست. زردآلو، سیب، به و گلابی از محصولات باغی آن است. محصولات مهم دامی آن عبارتند از: گوشت تازه و انواع لبنیات، پرورش طیور خانگی مانند مرغ و بوقلمون نیز بین روستاییان رونق دارد.

مردم روستا به ویژه زنان، با بافت و تولید صنایع دستی مانند گلیم، جاجیم، شال و جوراب در بهبود وضعیت اقتصادی خانوار نقش مهمی ایفا می‌کنند.

معماری روستای مریان به دلیل استقرار در ناحیه کوهستانی، از روستاهای جلگه‌ای استان گیلان متفاوت است. سقف چوبی خانه‌ها، لته کوبی است و درهای ورودی و پنجره‌ها، برای جلوگیری از سرما

کوچک انتخاب شده‌اند. در ساخت خانه‌های قدیمی از مصالح بومی سنگ، ملات کاهگل و چوب استفاده شده است.

پس از زلزله سال ۱۳۶۹، اکثر خانه‌ها با استفاده از مصالح جدید سیمان، آجر و تیرآهن ساخته می‌شوند. اتاق‌های خواب و پذیرایی، آشپزخانه، سرویس بهداشتی، انبار و طویله، فضاهای مشابه اکثر خانه‌های روستایی است.

جاذبه‌های گردشگری

چشم‌انداز رودخانه پرآب کرگانرود، ارتفاعات پیرامون روستا، جنگل‌های انبوه و سرسبز و هوای مه‌آلود، تصویری رویایی پیشا روی گردشگران روستای مریان ترسیم می‌کند. مراتع سرسبز و مزارع طلایی گندم، همچون کمربند درخشان گرداگرد روستای مریان را در بر گرفته‌اند.

باغ‌های انبوه و پر بار میوه از دیگر جاذبه‌های طبیعی این روستاست. مراتع زیبای روستا همانند گردن‌بند زیبایی روستا را در میان گرفته‌اند و درختان میوه و مزارع گندم جاذبه‌های آن را دو چندان کرده‌اند.

محوطه باستانی گورستان مریان، بزرگترین گورستان پیش از تاریخ ایران است که در عرصه‌ای به مساحت ۴۰۰ هکتار، در مناطق ییلاقی مریان، آق اولر و تندبین گسترده شده است. این گورستان گواه تمدن عظیم این منطقه در دوران‌های گذشته است، که تا اوایل دوران اسلامی تداوم داشته است. گورهای این گورستان، به صورت سه طبقه دخمه‌ای سنگچین شده و با لوازم مورد نیاز زندگی مردگان کشف شده‌اند.

حمام قدیمی مریان به احتمال قوی از آثار اواخر دوره صفوی و به احتمالی دیگر از آثار اوایل دوره قاجاری است. مصالح به کار رفته در ساخت حمام شامل خشت، ملاط، گچ و سنگ است. در بعضی قسمت‌های حمام، آثاری از کاشی‌های تزیینی و نقاشی دیواری به جا مانده بود که تقریباً تمام آن‌ها به سرقت رفته است.

جشنواره سوارکاری و کشتی مردان، هر ساله در مناطق ییلاقی روستا برگزار می‌شود و در میان جوانان طرفداران بسیاری دارد. از بازی‌های محلی روستای مریان می‌توان به قئیش گوتورمک یا قئیش چکدی، بورک قاچدی، خاله خاله، چیلینگ آقاج اشاره نمود، که اکثراً به طور گروهی و توسط کودکان روستا انجام می‌شود.

مراسم عید نوروز، همانند سایر نقاط ایران برگزار می‌شود. روز سلطان، دروزه، ۴۵ نوروز و بنجک از جمله مراسم ویژه فصل بهار است و مراسم شب یلدا با رسوم یوله چله، قصه چله و سیومو برگزار می‌شود. مراسم بند آوردن باران و کوبیدن بر ظرف مسی برای برطرف شدن ماه گرفتگی و خورشید

گرفتگی نیز از آیین‌ها و رسم‌های مردم روستای مریان است. برگزاری مراسم اعیاد مذهبی و عزاداری‌های ماه محرم نیز در روستا رواج دارد.

نوای نی چوپانان و آوازهای محلی تالشی، شور و حال خاصی به مراسم و جشن‌های مختلف مردم روستای مریان می‌بخشند. اجرای ترانه‌های عاشیقی به زبان آذری، به ویژه در مراسم عروسی روستا متداول است.

سرنا و دهل سازهای محلی این روستاست که در اجرای برخی آوازا و رقص‌های محلی نواخته می‌شوند.

صنایع دستی روستای مریان، مشتمل بر بافت انواع گلیم، جاجیم، جوراب و شال است. پوشاک غالب مردم روستای مریان، لباس‌های محلی مشابه لباس‌های تالشی است. مردان از کلاه، شلوار، پیراهن جلو بسته با یقه هفت یا بسته، نیمه تنه یا جلیقه پشمی، شال و دستکش (در فصول سرد سال) استفاده می‌کنند.

زنان روستا مانند زنان تالشی لباس می‌پوشند که شامل پیراهن بلند با دامن پرچین، جلیقه با رنگ تیره، پیژامه طرح‌دار و روسری‌های رنگی و منقش می‌باشد. استفاده از پارچه‌های رنگی و روشن، ویژگی پوشاک زنان روستا است. کودکان روستای مریان نیز از پوشاک محلی و معمولی استفاده می‌کنند.

از انواع غذاهای محلی روستا می‌توان به آبگوشت شوربا، آبگوشت قورمه، انواع آش مانند ترش آش و آش رشته و انواع غذاهای همراه با برنج و ماهی اشاره کرد.

دسترسی: این روستا از طریق شهر هشتپر با جاده‌ای مناسب و زیبا قابل دسترسی است.

برگرفته از: سایت تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری